

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z powództwa A.K.

przeciwko W.S.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w dniu 20 stycznia 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 7 czerwca 2024 r., sygn. akt V Pa 4/24,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od A.K. na rzecz W.S. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ kpc.

[i.t.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 listopada 2023r., IV P 496/18 Sąd Rejonowy w Opolu zasądził od pozwanego W.S. a na rzecz powódki A.K. kwotę 44.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 września 2020 r. do dnia zapłaty (pkt I.); zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.939,13 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 września 2020 r. do dnia zapłaty (Pkt II.); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt III.); wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej

wykonalności do kwoty 1.850 zł (pkt IV.); zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy w Opolu wyrokiem z dnia 7 czerwca 2024 r., V Pa 4/24, zmienił zaskarżony wyrok w punktach: I,II,IV,V i VI w ten sposób, że powództwo oddalił oraz odstąpił od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego (pkt I.); w pozostałej części oddalił apelację odstępując od postępowania apelacyjnego na rzecz pozwanego (pkt II.).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powódka zarzuciła naruszenie: 1. art. 378 §1 k.p.c.; 2. 233 §1 k.p.c.; 3. art. 120 k.p. w zw. z art. 300 k.p. w zw. art. 361 k.c.; 4. art. 415 k.c., art. 444 § 1 i 2 k.c., art. 445 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i w związku z art. 15 k.p. oraz art. 94 pkt 4 k.p. w związku z art. 207 § 1 i § 2 k.p.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła występowaniem istotne zagadnienia prawnego sprowadzającego się do wyjaśnienia kwestii, czy o zasądzenie na drodze postępowania cywilnego roszczeń uzupełniających może zostać pozwany pracodawca, który nie przestrzegał przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, co w konsekwencji doprowadziło do powstania szkody na skutek wypadku przy pracy. Mając na względzie fakt, że w powódka wykazała związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem będącym wypadkiem przy pracy a powstaniem szkody

Skarżąca podniosła także oczywistą zasadność skargi kasacyjnej polegającą na oczywistym naruszeniu przepisów prawa, tj. art. 378 §1 k.p.c. poprzez dokonanie pozornej kontroli odwoławczej, a ponadto niewłaściwe zastosowanie normy wynikającej z art. 11 k.p.c. i przyjęcie, że pracodawca zostaje zwolniony z odpowiedzialności za wypadek przy pracy w sytuacji, gdy pracownikowi tego pracodawcy w związku z wypadkiem przy pracy udowodniona została wina w postępowaniu karnym. Skarżąca stwierdziła, że zaskarżony wyrok w sposób niewątpliwy i widoczny na pierwszy rzut oka narusza prawo materialne tj. przepisy art. 415 k.c., art. 444 § 1 i 2 k.c., art. 445 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i w związku z art. 15 k.p. oraz art. 94 pkt 4 k.p. w związku z art. 207 § 1 i § 2 k.p.

Mając na uwadze powyższe skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, ewentualnie w przypadku uznania przez Sąd Najwyższy, że wskazane naruszenie przepisów postępowania jest nieuzasadnione, na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c. wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania; zasądzenie od strony powodowej, na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych, oraz w przypadku przyjęcia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania o oddalenie skargi kasacyjnej w całości oraz zasądzenie od strony powodowej, na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonego nie kwalifikuje się do jej przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu,

ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w niniejszej sprawie oparty został na dwóch przesłankach: występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz jej oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Należy więc przypomnieć, że powołując się na przesłankę, jaką jest istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, należy w uzasadnieniu wniosku sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu - czego strona skarżąca w ogóle nie uczyniła. Zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie:

1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń;

2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu;

3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i

4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sądem Najwyższym, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2012 r., I UK 271/11, Legalis nr 490620; postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, Legalis nr 797138; z 27 lutego 2019 r., I CSK 447/18, Legalis nr 1880000 i 28 stycznia 2021 r., III PSK 19/21, Legalis nr 2528902). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, Legalis nr 261010; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, Legalis nr 158082; z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07, Legalis nr 174062; z 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18, Legalis nr 1875501; z 12 lutego 2021 r., IV CSK 437/20, Legalis nr 2555688 oraz z 9 marca 2021 r., III CSK 219/20, Legalis nr 2540231). Ponadto "istotne zagadnienie prawne" jest istotne w tym znaczeniu, że nie było dotychczas rozważane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a zatem jego rozstrzygnięcie miałoby znaczenie dla praktyki orzeczniczej sądów - tylko wtedy wykazany zostałby publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej, której podstawowym celem jest wkład w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni (postanowienia Sadu Najwyższego: z 3 kwietnia 2008 r., II PK 351/07, Legalis nr 170164; z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, Legalis nr 1781391 i z 18 maja 2018 r., IV CSK 618/17, Legalis nr 1781827). Istotne zagadnienie powinno się charakteryzować "nowością", która uzasadniałaby

potrzebę jego analizy ze strony Sądu Najwyższego (T. Szanciło (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Komentarz. Art. 1-45816. Tom I. Wyd. 2, Warszawa 2023).

Skarżąca nie wypełniła rozumianej w powyższy sposób przesłanki przedsądu. W sformułowanym przez siebie zagadnieniu nie tylko nie wskazuje żadnego przepisu, w oparciu o które je konstruuje ale też tej przesłanki w nie uzasadnia, co sprawia, że problem nie może zostać poddany merytorycznej kontroli.

Drugą ze wskazanych w skardze kasacyjnych przesłanek, mających uzasadniać wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jest jej oczywista zasadność. Należy więc przypomnieć, że w motywach wniosku opartego na tej przesłance przedsądu powinien być zawarty wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawione argumenty na poparcie twierdzeń (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy przepisów prawa i doszukiwania się ich znaczenia (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że

skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 Nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Zwrócić także należy uwagę, że Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. jest *a limine* niedopuszczalny (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 2019 r., II CSK 95/18, LEX nr 2645127).

Sąd drugiej instancji przyjął, że zgromadzone w sprawie dowody, przeczą zdecydowanie możliwości przyjęcia założenia o zawinieniu pracodawcy. Sąd Okręgowy stwierdził, że zarówno winą i sprawstwo współpracownika P.M. zostało ustalone w postępowaniu karnym, w którym orzeczono również o obowiązku naprawienia przez niego szkody. W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd odwoławczy przyjął, że pracodawca nie odpowiada w każdym przypadku za szkody powstałe na terenie zakładu pracy, a w ocenianej sprawie powódka może kierować ewentualne roszczenia wobec P.M..

Sformułowane przez skarżącego przesłanki przejęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zmierzają w istocie do podważenia tych ustaleń, co jak wskazywano powyżej, na etapie postępowania przed Sądem Najwyższym nie jest dopuszczalne.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., 98 § 1¹ k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

[i.t.]

[SOP]